

Viure i morir

Per PepMaria el dj., 31/01/2019 - 16:41

Un dia parlàvem amb una amiga, l'Olga, sobre fins a quants anys vivim, i ella va exclamar: "Tot el que passi dels 80 anys és un regal". Com si la vida fos un dret fins als 80, i un regal després. És per això que sentim injusta la mort d'una persona jove.

Tenim dret a viure un mínim d'anys? La mort, hauria d'estar present en les nostres consciències i en les nostres vides només a partir d'una certa edat? Val la pena amagar-la als infants tant com puguem?

Per abordar aquestes preguntes m'ha semblat clarificadora la distinció –que vaig sentir al teòleg Joan Ordi - entre la mort i el morir. La mort és el darrer moment de la vida (en aquest món), mentre que el morir és un procés que acompanya el nostre viure des del primer moment. Com diu Pere March (1336-1413): "Al punt que hom naix comença de morir." Tot moment del viure conté la possibilitat del morir. A aquesta fragilitat del viure i morir li podem girar l'esquena o la podem mirar de cara.

Si li girem l'esquena, trobarem gent que ens hi animarà... perquè fan negoci mantenint-nos en aquesta il·lusió: els que congelen els malalts terminals, prometent reviscolar-los anys més tard quan la malaltia sigui mèdicament curable; els enginyers genètics quan prometen que aviat la vida biològica (dels qui s'ho puguin pagar) no s'acabarà; els que ens venen moda jove, cirurgia plàstica o cremes "per no envellir" (per viure en la il·lusió que no envelleixo)... Paradoxalment, quan percebem la vida biològica allargada com una tortura, aleshores demanem legalitzar l'eutanàsia: en què quedem? En qualsevol cas, aquesta actitud de girar l'esquena a la mort ens porta sovint a mantenir la gent gran o la gent malalta ben lluny de les nostres vides.

Mirar de cara la fragilitat del viure i morir no vol dir oblidar la vida. Elegantment afirma Evagri Pòntic (Àsia Menor, 345- Egipte, 399): "El monjo ha de viure sempre com si anés a morir el dia següent i alhora ha de servir-se del seu cos com si hagués de viure molts anys." Mirar de cara la fragilitat del viure i morir estimula a viure una vida més despresa i més profunda.

1. Més despresa. Conscient que no puc controlar la meua vida, em desprenco del meu control. M'abandono a relacions gratuïtes amb els altres i amb el món: relacions en què no poso els altres o el món a servir la meua supervivència. I poc a poc ells van fent que em desprenqui de la meua vida per lliurar-los-la.
2. Més profunda. La meua vida, despresa i lliurada, s'obre a la profunditat de cada moment i de cada relació. Com diu John Greene (*The fault in our stars- Colpa delle stelle*), així com entre el 0 i l'1 hi ha infinits números, també un temps limitat pot lliurar una profunditat infinita: com la que viuen la Hazel i en Gus, una parella d'adolescents amb càncers incurables. Diu la Hazel:

"Voldria més números dels que és probable que jo visqui, i Déu meu, vull més números per a Augustus Waters [Gus] que els que li han estat concedits. Però Gus, amor meu, no aconseguixo dir-te com t'estic d'agraïda pel nostre petit infinit. No el canviaria per res del món. M'has regalat un *per sempre* dins d'un número finit, i per això et dono les gràcies." (*Colpa delle stelle*, Rizzoli, p.291)

Finalment el moment de la mort arribarà: més d'hora o més tard; més o menys esperadament. Serà un moment greu, perquè es tracta d'un final "global de la persona" (Joan Ordi). Tant de bo que aleshores, mirant enrere, la meua vida hagi assolit espais de profunditat. I tant de bo que, mirant endavant, no tingui massa por de desprendre'm de la vida biològica: esperant que, com un regal, els meus "petits infinits" es transformin en "un *per sempre*" (John Greene).

.....
 "Déu, al primer batec de cada cor que neix
 sembla dues llavors en una sola argila:
 la vida remorosa que cada instant s'esfila,
 la mort silenciosa que cada instant s'acreix."
 Màrius Torres *Arbor Mortis*

"La vida i la mort són dos cofres tancats, i cadascun d'ells conté la clau de l'altre." (Isak Dinesen)

"Hi ha una mort pesada com una muntanya.
 Hi ha una mort lleugera com una ploma d'ocell."
Proverbi xinès

"I quan arribi aquella hora de temença
 en què s'acluquin aquests ulls humans
 obriu-me'n, Senyor, uns altres de més grans
 per contemplar la vostra faç immensa.
 Sia'm la mort una major naixença."
 Joan Maragall *Càntic Espiritual*

-
- Quines ofertes rebo de la societat i del mercat per girar l'esquena a la fragilitat del viure i el morir?
 - Quines persones tendeixo a expulsar de la meva agenda pel fet de viure d'esquenes al morir?
 - En quines ocasions em sento invitada a una vida més despresa i més profunda?
-